

ALİ COŞKUN

Tasarımın önemi gittikçe artıyor

Ülkemizde üretilen ürünlerin dünya pazarlarında başa güreşmesi için tüm sektörlerde görev düşüyor. Genç akademik beyinlerin tasarım gücünün gelişmesi için onlara imkan sağlamamız gerekli

Günümüz dünyasında tasarım, modern bir toplum için giderek artan öneme sahip olmaya başlamıştır. Birer fikir ürünü olan tasarımların, tüketici açısından çekici bulunması başarılı tasarım kavramını oluşturmakla beraber, rekabet gücünü artırıcı unsur olmakta ve bu alanda başarıya ulaşmada etkin rol oynamaktadır. Başarılı bir tasarım ise hayal gücü, üstün emek ve ek yatırımlara ihtiyaç duymaktadır.

Endüstriyel tasarımın ülke kalkınmasında ve yaşam kalitesinin artırılmasında etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla, toplumun ilgili kesimlerine yönelik aktif bir tanıtım, bilgilendirme stratejisi oluşturmak ve bu yönde çalışmalarda bulunmak gerekir.

Sanayide ise tasarım, öncelikli düşünülmesi gereken, bir katma değer oluşturma sürecidir. Rekabetçi piyasa şartları, endüstriyel tasarım için bir varoluş sebebi olduğu gibi, tasarım ile endüstriyi bir araya getiren asli unsurlar olarak da karşımıza çıkmaktadır.

1980'lerin sonundan itibaren yaşanan piyasaların liberalizasyonu, gümrük birliği, ihracatın artışı gibi gelişmeler, bugün ülkemiz sanayisine geçmişe göre çok daha rekabetçi olmaya zorlamaktadır. Son yıllarda birçok sektörde endüstriyel tasarımın rekabetçi önemi daha fazla anlaşılmaya başlanmıştır.

Zira, hangi ürünün nasıl üretileceğinin, nasıl ve kimlere satılacağıın, ürünün tercih edilmesi için neler yapılabileceğinin önceden tasarlanması gerekir. Bunları başarı ile yapabiliyorsanız iyi bir tasarımcısınız demektir.

Diğer taraftan tasarımın, firma stratejileri bağlamında etkin yönetimi gibi sorunların gündeme gelmeye başlaması, tasarımın Türk firmaları tarafından da giderek standart bir endüstriyel etkinlik olarak ele alındığının göstergesidir.

Firmalarımızın bize özgü başarılı tasarım faaliyetlerini yürütmeleri memnuniyet veriyor

İnsanlar son elli yılda, ilmin buluşlarını tatbikata geçirirken yüksek seviyede bir teknolojiye erişerek daha rahat bir yaşama ulaşmışlardır. Ülke ihtiyaçlarını ve uluslararası gelişmeleri dikkate alarak, yeni bilgi ve metotların geliştirilmesine yönelik çok disiplinli tasarım araştırmaları yapmak, sonuçları ilgili kesimlerle paylaşmak ve uygulamak büyük önem arz etmektedir.

Bu itibarla ülkemizde üretilen ürünlerin dünya pazarlarında başa güreşmesi için tüm sektörlerde görev düşmektedir. Genç akademik beyinlerin tasarım gücünün gelişmesi için onlara imkan sağlamamız gereklidir. Bu bakımdan her sektörde teknoloji eğitim ve Ar-Ge'ye büyük önem vermeliyiz.

Dünya pazarlarında otomotiv sektöründe tasarıma gereken önemi vererek otomobil satışlarında büyük oranlara ulaşmış birçok şirket vardır. Bir ülke piyasaya geniş sedan otomobiller sunarken diğer bir ülke, spor veya küçük otomobil sunmaktadır.

Konuyu ülkemiz açısından ele alacak olursak, özellikle binek araçlarında dünyadaki küreselleşme doğrultusunda küresel firmalarla ortak girişim ve lisans altında üretim yapılması sebebiyle, binek araçlarında kendimize has tasarım yapmamızın güçlüğü bilinmektedir.

Ancak hafif ticari araçlar başta olmak üzere, diğer ticari araçlarda yakaladığımız rekabet şansı ile birlikte, firmalarımızın bize özgü başarılı tasarım örnek faaliyetlerinin yürütülmesi memnuniyet vericidir.

Teknoloji üretimine geçilmez ve marka olunmaz ise, Türk otomotiv sanayisi bugünkü avantajını kaybeder, Çin ve Hindistan kısa sürede Türkiye'nin yerini alabilir. Türkiye'nin otomotiv ihracatındaki bugünkü başarısı 80'li yılların sonunda izlenen stratejilerin sonucudur.

Türkiye'nin ihracattaki başarısını devam ettirebilme-

si için otomobil tasarımına daha çok önem vermesi gerekir. Vizyonumuz, Avrupa'daki tüm hafif ticari araçların üretimini Türkiye'ye taşımak olmalıdır.

Fikri mülkiyetin önemi ülkemizde yeni yeni anlaşılması başladı

Üretimde düşük maliyet ve kalitenin önemli yer tuttuğu bilinen bir gerçektir. Bu itibarla, küreselleşen ileri teknolojilerle yüksek kalitede ve düşük maliyetli ürün üreten ülkeler, dünya pazarlarında her zaman söz sahibidirler. Bunu başarmak ve uluslararası arenada vizyon sahibi olmak, sinerji oluşturmak, en ileri teknolojileri yakalamak için Ar-Ge" çalışmalarına önem vermek, bu çerçevede "know how" elde etmek şarttır.

Aynı şekilde, kalite ve teknik açıdan müşterilere aynı faydayı sağlayan en belirleyici faktör olarak çoğu zaman karşımıza yine tasarım çıkmaktadır.

Bilhassa küçük ve orta ölçekli sanayiciler, tasarım yolu ile ürün yelpazesinde farklılaşarak bir adım öne çıkmayı hedeflemektedirler. Ancak, bu hedefin gerçekleştirilmesi ve elde edilen kazancın sürdürülebilir kılınması için birer fikri ürün olan bu tasarımların yasal bir zeminde koruma altına alınması gerekmektedir.

Fikri mülkiyetin önemi ülkemizde yeni yeni anlaşılmaktadır. Herkesin bir emek sarf ederek elde ettiği başarıyı belgelemesi gerekir ki başkaları da kullanmasın.

Zira, sürekli değişim gösteren insan ihtiyaçlarına cevap verebilen, ergonomik ve estetik niteliğe sahip tasarımları ortaya çıkarmanın, fikir sahiplerine ekonomik anlamda gün geçtikçe artan kazanımlar sağladığı açıktır.

Bu durumda yapılan yatırımların, sarfedilen emeğin ve ürüne dönüşen fikrin korunmasının ve hem ekonomik hem de sosyal anlamda geri dönüşümün ne derece önemli olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tasarımın korunmasının kendine özgü bir kanun ile sağlanması gerekir

Ülkemiz Avrupa Birliği ile gerçekleştirdiği gümrük birliği çerçevesinde fikri ve sınai mülkiyet haklarını, uyumlaştırmayı taahhüt etmiştir. Bu taahhütler arasında tasarımın korunması da bulunmaktadır. Ülkemizde 1995 tarihine kadar haksız rekabet hükümlerine göre korunan tasarımlar, ilk defa 554 Sayılı Endüstriyel Tasarımların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen zemine oturmuştur.

Bu kapsamda, ülkemizde 2003-2005 döneminde beş adet kanun yürürlüğe girmesiyle sınai mülkiyet haklarına ilişkin mevzuatın AB müktesebatına uyumu tamamlanmıştır. Aynı şekilde bilgi ve doküman merkezlerinin sayısı beşten 21'e yükselmiş ve tescil sayılarında sürekli artış yaşanmıştır. Örneğin 2001'de marka tescili 14.103 iken 2005'de yüzde 135 artarak 33.186'ya ulaşmıştır.

Gelişen rekabet ortamında, tasarımın artan önemi de göz önüne alındığında, tasarımın korunmasının kendine özgü bir kanun ile sağlanması gerekliliği daha da önem kazanmıştır.

Tasarım koruma sisteminin daha etkin çalışması ve dolayısıyla nitelikli tasarımların tescil edilmesinin sağlanması ana hedefiyle, gerek uygulamada gerekse mahkeme süreçlerinde karşılaşılan sorunların kalıcı olarak çözülmesi ve AB müktesebatına tam uyum sağlanması

amaçlarını taşıyan ve 2003 yılında başlanan tasarım kanun taslağı çalışmaları, 2005 yılı sonu itibariyle tamamlanarak, ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine açılmıştır.

Gelen görüşler tekrar gözden geçirilerek öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmış ve taslağa son hali verilmiştir. İnşallah önümüzdeki zamanda kanunlaşarak yürürlüğe girecektir. Böylelikle bu konuda problemsiz bir dönemin başlayacağına inanıyorum.

Üniversite-sanayi işbirliği

Tasarımın geliştirilmesi için bir diğer önemli konu da üniversite sanayi işbirliğidir. Biz hükümet olarak üniversite sanayi işbirliğinin geliştirilmesine çok önem veriyoruz.

Bu kapsamda sanayinin ihtiyacı olan ve ekonomiye dönüştürülen Ar-Ge çalışmaları çerçevesinde 22 üniversitede teknoloji geliştirme bölgesi kurulmuştur.

Teknoloji geliştirme bölgelerinde yazılım ve Ar-Ge'ye dayalı üretim faaliyetlerinin 10 yıl süre ile Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi'nden muaf tutulması, Ar-Ge personeli ücretlerinin yine 10 yıl süre ile her türlü vergiden istisna edilmesi gibi teşvikler sağlanıyor. Bu teşviklerden girişimcilerimizin yararlanmasını bekliyoruz.

Diğer taraftan, bakanlığımızca üniversite ve araştırma kuruluşlarında yapılan bilimsel çalışmaların sanayinin hizmetine sunulmasına yönelik "Sanayi Tezleri (SAN-TEZ) Projesi" başlatılmıştır.

Bu kapsamda hazırlanan 104 tane proje TÜBİTAK bütçesine konulan ek ödenekten desteklenmek üzere TÜBİTAK başkanlığına gönderilmiş olup, bunlardan 25'i destek programına alınmıştır. 2006 yılında SAN-TEZ Projesi için 5 milyon YTL. kaynak ayrılmıştır.

Ülkemizde sağlanan siyasi ve ekonomik istikrarın, yeni tasarımlar oluşturularak, girişimcilerimizin rekabet gücünü artırmaları yönünde iyi bir şans olduğunu düşünüyor, saygılar sunuyorum.

Fikri
mülkiyetin
önemi
ülkemizde
yeni yeni
anlaşılmaktadır.
Herkesin bir
emek sarf
ederek elde
ettiği
başarıyı
belgelemesi
gerekir ki
başkaları da
kullanmasın

